

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД БЕОГРАД
ОПШТИНА - ЧУКАРИЦА
ОШ „Бранко Радичевић“
Велика Моштаница
10. Октобар бр. 10
Дел. број: 3-114/1
Дана: 15.09.2023.

Тел./факс: 011/8075-434
Директор: 011/8075-680
Е-пошта: osbrankoradicevic@yahoo.com
Интернет презентација: www.osbr.edu.rs

На основу ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА („Службени гласник РС“ бр. 88/2017) - члан 61, члан 68, члан 69, члан 119; ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („Службени гласник РС“, бр. 55/2013, 101/2017 и 27/2018) члан 23, члан 27, члан 28; и Статута ОШ“ Бранко Радичевић“ у Великој Моштаници, а у складу са наставним плановима и програмима, Школски одбор ОШ „Бранко Радичевић“ у Великој Моштаници, на својој седници одржаној 15. 09.2023. године, донео је :

АНЕКС ШКОЛСКОМ ПРОГРАМУ

- ПРИПРЕМНИ ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ
- ПРОГРАМ ПРЕДМЕТА ДИГИТАЛНИ СВЕТ ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД
- ПРОГРАМ СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ У ОСМОМ РАЗРЕДУ-ПРЕДУЗЕТНИШТВО

са почетком примене од школске 2023/24. године

директор:

Милија Ралевић
Милија Ралевић

Председник Школског одбора

Љ. Бошковић

Љиљана Бошковић

У Великој Моштаници, 2023. године

САДРЖАЈ:

- 1. ПРАВНЕ ОСНОВЕ ЗА ОТВАРАЊЕ ПРИПРЕМНЕ ПРЕДШКОЛСКЕ ГРУПЕ**
- 2. ЛОКАЛНО ОКРУЖЕЊЕ**
- 3. ОРГАНИЗАЦИОНА И КАДРОВСКА СТРУКТУРА**
- 4. КУЛТУРА УСТАНОВЕ (МИСИЈА)**
- 5. ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО РЕАЛИНОГ ПРОГРАМА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА**
- 6. Програм васпитно-образовног рада са децом као израњајући програм заједничког живљења:**
 - а) Врста програма и услуга**
 - б) Физичко окружење као димензија програма**
- 7. ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО ДЕМОКРАТСКЕ ИНКЛУЗИВНЕ ПРАКСЕ:**
 - а) Партерство са породицом**
 - б) Повезаност са локалном заједницом**
 - в) Рад са децом и породицама из осетљивих група**
- 8. Праћење и вредновање остваривања припремног предшколског програма школе**
- 9. ПРОГРАМ ПРЕДМЕТА ДИГИТАЛНИ СВЕТ ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД**
- 10. ПРОГРАМ СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ ЗА ОСМИ РАЗРЕД -**
- ПРЕДУЗЕТНИШТВО

1. ПРАВНЕ ОСНОВЕ ЗА ОТВАРАЊЕ ПРИПРЕМНЕ ПРЕДШКОЛСКЕ ГРУПЕ

Релевантни прописи за реализацију делатности предшколског васпитања и образовања у установи основног образовања и васпитања су

- Закон о основама система образовања и васпитања (“Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18- др. закон, 10/19, 27/18- др. закон и 6/20),
- Закон о предшколском васпитању и образовању (“Службени гласник РС”, бр. 18/10, 101/17, 113/17-др. закон и 10/19),
- Закон о основном образовању и васпитању (“Службени гласник РС”, бр. 55/13, 101/17, 27/18-др. закон и 10/19),
- и одговарајући подзаконски акти у области предшколског васпитања и образовања, а у складу са Основама програма предшколског васпитања и образовања (Основе програма 2018).

Према Правилнику о Основама програма предшколског васпитања и образовања („Службени гласник РС-Просветни гласник“, бр. 16/18, од 17.09.2018. године), школе који организују припремни предшколски програм су у обавези да примењују нове Основе почев од првог септембра 2019, односно 2020. године, уверени смо да вам ове препоруке могу бити корисна подршка у изради програмског документа установе, у складу са захтевима нове концепције.

У оквиру пројекта Подршка реформи система предшколског васпитања и образовања (SUPER – IPA 14) сачињене Препоруке за израду предшколског програма установе.

Пројекат се реализује са циљем обезбеђивања континуитета реформских промена у предшколском васпитању и образовању у Србији развијањем квалитета предшколског васпитања и образовања као саставног дела циклуса целоживотног учења, кроз подршку Министарству просвете, науке и технолошког развоја, локалној самоуправи и предшколским установама (трајање Пројекта: 11.03.2019– 10.03.2021).

Чланом 2. Закона о предшколском васпитању и образовању прописано је да се делатност предшколског васпитања и образовања обавља у предшколској установи, а изузетно може да се обавља и у школи, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања и овим законом.

Чланом 23. Закона о основном образовању и васпитању прописано је да школа може да остварује и предшколски програм, односно припремни предшколски програм.

Према члану 89. Закона о основама система образовања и васпитања, делатност образовања и васпитања обавља у предшколском васпитању и образовању предшколска установа. Основна школа може да остварује припремни предшколски програм.

Чланом 92. Закона о основама система образовања и васпитања прописано је да установа може да почне са радом и да обавља делатност образовања и васпитања ако испуњава услове за оснивање и има:

1. прописани простор, опрему и наставна, односно дидактичка средства
2. наставнике, васпитаче и стручне сараднике у радном односу
3. уписану децу, односно редовне ученике

4. обезбеђене хигијенско-техничке услове у складу са прописима којима се уређује ова област.

Чланом 94. Закона, прописано је да се захтев за верификацију подноси и када се у установи остварује нови програм образовања и васпитања.

Чланом 17. Закона о основама система и образовања и васпитања (“Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18- др. закон, 10/19, 27/18- др. закон и 6/20), родитељ, односно други законски заступник чије дете није обухваћено васпитно-образовним радом у предшколској установи, дужан је да упише дете старости од пет и по до шест и по година у предшколску установу, односно основну школу која остварује припремни предшколски програм, с тим што има право да изабере предшколску установу, односно основну школу. У предшколску установу може да се упише дете на захтев родитеља, односно другог законског заступника. У предшколску установу уписују се сва деца у години пред полазак у школу.

2. ЛОКАЛНО ОКРУЖЕЊЕ

Припремни предшколски програм ОШ “Бранко Радочевић”, остваривао би се уз партнерски однос са родитељима и локалном заједницом. У изради, праћењу и евалуацији припремног предшколског програма важно је директно учешће родитеља и представника локалне заједнице.

Актери са којима установа сарађује зависе од ресурса окружења, али поред обавезне сарадње са родитељима важна је и размена са центрима локалне заједнице, релевантним министарствима, домовима здравља, установама културе, рекреативним центрима, осталим друштвеним институцијама које се налазе у окружењу.

ОШ “Бранко Радичевић” Велика Моштаница, остваривањем припремног предшколског програма, била би у могућности да заједнички делује са другим актерима у окружењу, како са предшколским установама тако и са основним школама које поседују верификацију за остваривање припремног предшколског програма.

3. ОРГАНИЗАЦИОНА И КАДРОВСКА СТРУКТУРА

Припремни предшколски програм остварује се као програм припреме за полазак у основну школу, односно са децом у години пред полазак у школу, у трајању од четири сата дневно, најмање девет месеци.

У просторији Основне школе “Бранко Радичевић” се годинама уназад одвија припремни предшколски програм у организацији Предшколске установе “Чукарица” Београд.

Просторија је у приземљу, површине 50 м², добро осветљена природном светлошћу, прозори су од PVC материјала, у непосредној близини учионице налази се санитарни чвор. У учионици се налази рачунар са монитором, школске клупе (15 комада), ђачке столице (25 комада), школска табла, бела школска табла, компјутерски сто, наставнички сто, наставничка столица, двокрилни омар (2 комада), зидни пано (6 комада), пројектор и платно, венецијанери (2 комада), цртежи, глобус, инструменти, CD, DVD, радио, геометријски прибор, уџбеници, енциклопедије, коцке, друштвене игре, лопте. Учионица је безбедна и довољно пространа, и стога погодна за рад групе.

Школа има велико ограђено двориште, располаже са два спортска терена, тереном за кошарку и одбојку и тереном за рукомет и мали фудбал, као и игралиште за децу предшколског и школског узраста опремљено са мобилијаром за рекреацију и игру деце (тобоган, луљашке), а све то пружа могућност за истраживачке и стваралачке игре, као и могућност разноврснијег креирања времена пороведеног на отвореном простору.

Деци која би похађала предшколски програм на располагању су сви ресурси школе који су доступни и ученицима.

Кадровска структура запослених у школи је таква да у потпуности обезбеђује успешну реализацију програма школе.

Наставничко веће ОШ “Бранко Радичевић” Велика Моштаница, чини 28 члана од тога 7 наставника разредне наставе, 18 наставника предметне наставе, секретар, педагог и директор школе.

ОШ “Бранко Радичевић” за остваривање припремног предшколског програма би ангажовала потребан кадар у складу са Законом о предшколском васпитању и образовању и Правилником о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности основне школе (“Службени гласник РС- Просветни гласник”, број 5/19).

У школи ће се реализовати васпитно - образовни рад у једној припремној групи припремног предшколског програма. Своје циљеве припремна група ће остваривати учешћем свих непосредних извршилаца у васпитно - образовном раду, наставника, стручних сарадника и директора школе.

Стручна питања из оквира васпитно - образовног рада разматраће се на састанцима стручних органа: стручних актива, разредних већа и Наставничког већа.

4. КУЛТУРА УСТАНОВЕ (МИСИЈА)

Припремни предшколски програм као посебан део предшколског програма остварује се са децом у години пред полазак у школу. Имајући у виду да је обезбеђивање потпуног обухвата деце у години пред полазак у школу обавеза прописана Законом о основама система образовања и васпитања, Законом о предшколском васпитању и образовању, школа би континуирало предузимала активности на обезбеђивању, праћењу и подстицању потпуног обухвата деце припремним предшколским програмом. У сарадњи са локалном заједницом и у складу са њеним специфичностима акценат је на укључивању све деце у припремни предшколски програм чиме се подржава остваривање права деце на квалитетно предшколско васпитање и образовање путем стицања разноврсних искустава и прилика за игру и учење што омогућава лакши прелаз детета на следећи ниво образовања. На тај начин остварује се континуитет у васпитно-образовном процесу.

Припрема деце за полазак у школу је процес који се одвија током читавог предшколског периода кроз подстицање дечјег општег развоја и стицање сазнања о себи, другим људима и свету у којем живе.

МОТО Установе је промоција сигурног, безбедног и подстицајног окружења у којем ће свако дете имати једнаке могућности за учење и развој компетенција које су важне за одрастање и живот у демократском, грађанском друштву (уважавање других,

сарадња, проактивност, одговорност и сл.) и у којем ће дечја перспектива бити уважена, а деца бити активни учесници у сопственом развоју.

МИСИЈА Установе у складу са вредносним полазиштима у складу са новом концепцијом Основа програма, пракса предшколске установе треба да буде демократска, инклузивна и рефлексивна, да се развија кроз реални програм у конкретном контексту, заједничким учешћем деце и одраслих којим се подржава доброта детета, подржава породица и аутономија, креативност и професионалност практичара.

5. ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО РЕАЛНОГ ПРОГРАМА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

Закон о основама система образовања и васпитања предвиђа обавезни Припремни предшколски програм, чије остваривање доприноси повезивању предшколског и школског васпитања и образовања.

Програм рада са предшколском децом конципиран је тако да континуирано и систематски припрема дете за полазак у школу доприносећи целовитом развоју детета. То се постиже креирањем услова и подстицаја који детету омогућавају да развије све своје потенцијале и особине личности, да проширује искуства и изграђује сазнања о себи, другим људима и свету који га окружује.

Циљ припремања за школу је да се допринесе њиховој зрелости и готовости за живот и рад који их очекује у основној школи. Овај циљ се остварује у контексту општег циља предшколског васпитања стварањем услова подстицаја за развој и грађење искуства, вештина као основа за будуће облике учења, сазнања и понашања. Под појмом зрелост или готовост за школу подразумева се ниво психичког и физичког развоја који ће детету омогућити да одговори на захтеве који му се постављају у школу.

Задаци васпитно-образованог рада у припремним групама:

- подстицање осамостављавања, самопоуздања,
- обезбеђивање квалитетне средине, која уважава права детета, поштује његове особености и потребе, подстиче његов психофизички развој
- стицање облика понашања потребних за успостављање и одржавање друштвених веза
- постизање емоционалне стабилности, развијање самосталности, поверења,
- неговање радозналости и подстицање креативности
- унапређивање васпитне функције породице
- формирање унутрашње потребе за сазнавањем, учењем и позитиван однос према поласку у школу

6. Програм васпитно-образовног рада са децом као израњајући програм заједничког живљења

Нове Основе програма предшколског васпитања и образовања имају циљ целовит развој и доброта детета кроз интегрисани приступ учењу, повезивање игре и других активности, као и изградња смислених односа са вршњацима и одраслима у простору који је инспиративан и креативан.

Путем усмерених активности плански и организовано се спроводи васпитно образовни рад. Кроз игру се усвајају елементарна знања из више области.

Путем слободних активности (употреба играчака, кроз цртање, причање прича, уређењу радног простора, пружању помоћи друговима и сл) долазе до изражавања физичке и менталне могућности, интересовања, степен истрајности у раду, степен толеранције и способности учешћа у колективним активностима.

a) Врста програма и услуга

Програмски садржаји у оквиру васпитно-образованих области рада припремне предшколске групе, реализоваће се кроз тематски планиране активности , у зависности од планираног режима дана и постављених циљева и задатака. Приликом планирања рада припремне предшколске групе васпитно-образовни садржаји би се усклађивали према индивидуалним карактеристикама сваког детета и помоћу индивидуалних образовних планова.

Припремни предшколски програм Основне школе „Бранко Радичевић“ обухватаће следеће области кроз које се остварује општа и посебна припрема деце за школу. То су:

Усмерене активности

Путем усмерених активности у васпитној групи предшколске деце у основној школи плански и организовано се спроводи васпитно-образовни рад. Кроз игру се усвајају елементарна знања из више области. То је специфичан облик рада на упознавању елементарних чињеница из дечијег окружења и то унапред планираних васпитно-образовних садржаја. У припремној групи се реализују усмерене активности из следећих области:

1. Развој говора
2. Почетно читање и писање
3. Развој почетних математичких појмова
4. Упознавање природне и друштвене средине
5. Физичко васпитање
6. Ликовно васпитање
7. Музичко васпитање

РАЗВОЈ ГОВОРА

Задаци:

- Да се обезбеде деци активности у којима ће да слушају и дискриминишу поједине ко шумове, звукове и гласове;
- Да подстичу децу да слушају, препознавају и разликују гласове, гласовне су прасегменте и друге говорне целине;
- Да на разне начине усмерава пажњу детета на чињеницу да се говор састоји од гласова, речи и реченица;
- Да децу припрема за описмењавање развијајући њихову фонематску перцепцију и оспособљава их за анализу грађе говора;

- Да на време открива децу која имају потешкоће у паравилноом изговарању гласова и пружа им специјалну помоћ, по потреби у сарадњи са логопедом;
- Да ствара атмосферу стваралаштва и отворености према искуству, као и његово симболичко трансформисање организујући одговарајућу средину и обезбеђујући услове за извођење драмских активности;
- Да организује дечије игре са драмским елементима;
- Да оспособљава и охрабрује дете да говори пред другима;
- Да подстиче децу на звучно представљање неких предмета, појава, идеја, осећања или ситуација, да приликом причања мењају интонацију;
- Да омогући деци гледање позоришних представа, драмске програме за децу и организује разговоре о виђеном.
- Неговање говорне културе
- Циљеви:
 - Правilan изговор свих гласова матерњег језика;
 - Фонематска перцепција (место, број и редослед гласова у речи);
 - Запажање ритма говора, гласност и висине гласова, боје и емотивност тона говора;
 - Интонациона изражајност говора;
 - Правилна артикулација гласова;
 - Изговор речи у складу са нормама књижевног језика;
 - Усавршавање дикције;
 - Садржај и активности
 - Вежбе артикулације гласова;
 - Вежбе изражајности говора;
 - Говорне вежбе.
 - Богаћење децијег речника и неговање граматички правилног
- Циљеви:
 - Познавање значења речи (посебно општих појмова) уз њихово правино и активно коришћење у комуникацији;
 - Вербално изражавање према стандардима граматички правилног говора;
 - Формирање речи које означавају множину, деминутиве, аугментативе и глаголе, и њихово повезивање у правилно структуиране, све сложеније реченице.
 - Садржаји и активности:
 - Увећање лексичког фонда речи и адекватно коришћење у говору;
 - Говорно стваралачка игра.
 - Вербално изражавање и комуникација
- Циљеви:
 - Способност за коришћење језиком у дијалошком и монолошком облику комуницирања;
 - Култура говорне комуникације;
 - Способност активног учествовања у разговорима на разне теме.
 - Садржаји и активности:
 - Комуницирање у разним ситуацијама;
 - Разговор на разне теме;
 - Комуницирање уз помоћ нацртаних порука и симбола;
 - Невербална комуникација (мимика, панзомима, гестови).
 - Монолошки говор
- Циљеви:

- Способност препричавања;
- Способност причања по сећању.
- Садржаји и активности:
- Препричавање приче уз помоћ очигледних средстава и без њих;
- Причање по серији слика;
- Причање по актуелним ситуацијама и по сећању.
- Упознавање са дечијом књижевношћу
- Циљеви:
- Способност слушања, разумевања, дожиљавања и памћења оног што се чита и прича;
- Препричавање уз коришћење књижевних израза;
- Способност да се разликује гланви јунак књижевног дела;
- Способност запажања и доживљавања звучности, ритмичности и сликовитости песничког говора, мотивисаност да се памте стихови и израђајно рецитује пред публиком;
- Трајно интересовање за књижевно стваралаштво;
- Стицање елементарних сазнања о позоришту и драмској уметности уопште.
- Садржаји и активности:
- Упознавање са одабраним текстовима из народне и уметнијке књижевности за децу (песме, приче, бајке, басне, загонетке, питалице, брзалице, разбрајалице, бројалице, успаванке, пословице);
- Разгледање и читање сликовница, књига за децу, дечијих листова;
- Учење стихова и израђајно рецитовање;
- Игре драматизације;
- Упознавање са радом библиотеке.
- Говорне игре
- Циљеви:
- Познавање језичких игара загонетања, игара речима, разбрајалица и друго;
- Способност повезивања уобичајено неповезаних појмова, њихово комбиновање;
- Способност проналажења мноштва идеја;
- Способност доживљавања лепоте песничке речи;
- Смисао за хумор; способност за маштање.
- Садржаји и активности:
- Игре гласовима и речима;
- Игре загонетања, питалице, изокретальке и др.;
- Допуни започету реченицу;
- Уметање догађаја у познату причу;
- Игре римовања и стихотворства;
- Грађење нових речи по аналогијама, измишљање нових речи.

ПРИПРЕМА ЗА ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ

Задаци:

- да се код деце подстакне развој графомоторике
- да деца правилно уочавају и изговорају гласове
 - да се оспособе деца да правилно интонирају реченицу
 - да се подстичу деца да слободно изражавају мисли, идеје и осећања

- да се негују моторне и перцептивно-моторне координације ситне мускулатуре шаке, и елеганцију покрета шаке

- унапређивати мануелну способност децембар -прилагођавати децу разноврсним активностима(коришћењу алата, писању, цртању, вајању...) које захтевају одређен степен моторне успешности

Почетно читање

Циљеви:

- Мотивисаност да се препознају графички симболи, знаци, поруке и обавештења, као и да се научи да чита;
- Вештина читања развијена до нивоа одређеног могућностима и интересовањима сваког појединог детета.

Садржаји и активности:

- Читање лепих књига;
- Препознавање натписа, назива и имена без посебног обраћања пажње на слова од којих се сastoје
- Гласовна анализа речи;
- Почетно читање у складу са дечијим могућностима.

Почетно писање

Циљеви:

- Представе о облику, боји, величини и положају у простору предмета, цртежа и знакова;
- Способност визуелног процењивања, запажања, као и репродуковање њиховог изгледа;
- Спремна и покретљива рука, шака и прсти;
- Правилно седење и држање прибора за цртање, сликање и писање;
- Сразмерно развијена моторика;
- Усвршеност покрета за писање вршених у одговарајућој свесци, као и оспособљавање да се свеска користи на одговарајући начин.

Садржаји и активности:

- Вежбе за разгибавање и опуштање руке и шаке, посебно сваког прста;
- Правилно држање руке, положаја тела и руковање прибором за цртање, сликање и писање;
- Вежбе за кординацију покрета руку и очију;
- Вежбе за усавршавање тачности покрета какве захтева писање;
- Графомоторичке вежбе.

РАЗВОЈ ПОЧЕТНИХ МАТЕМАТИЧКИХ ПОЈМОВА

Задаци:

- да се утиче на општи сазнајни развој деце и да им се развија култура мишљења ослобађајући их зависности од опажајно датог, доприносећи схватању суштинског у околини у којој живи
- да се посредно доприноси формирању личности као што су радозналост, самосталност, тачност итд.
- да се код детета граде појмови како би га оспособили да уочи и раздвоји предмет од његових видљивих својстава

- да ствара ситуације у којима ће деца да групишу ствари на основу једног, а затим и два заједничка својства и формирају класе предмета уз описивање заједничког својства свих чланова класе
- да се подстакне процес поређења предмета ради утврђивања разлика међу њима
- обезбеђивање богатих чулних искустава, упућивање на начине њиховог уобличавања
- да се унапређује дечије физичко сазнање, односно откривање особина ствари као што су: текстура, тежина, тврдоћа, чврстина и др.
- успостављање хијерархијских система знања код деце, полазећи од једноставнијих односа и законитости до сложенијих
- да се уочавају спољашње особине ствари и појаве, а потом и њихов дубљи смисао
- да се организују разне операције скуповима, утврђивање једнакости и неједнакости и изједначавање скупова по бројности, дељење скупова на подскупове...
- да подстакне децу на разумевање и изражавање спољашњег света кроз квантитативне односе у њему и стављати их у ситуације у којима ће осетити потребу бројања
- стављати децу у ситуацију за решавање једноставних проблема

Положаји

Циљеви:

- Способност сагледавања простора у односу на сопствено тело и способност сагледавања међусобног односа предмета у простору;
- Способност уочавања релација међу предметима
- Способност распоређивања према одређеном правилу (у низу, у серији, по величини или по неком другом својству);
- Способност уочавања односа целине и дела.

Садржаји и активности:

- Истраживачка активност;
- Однос међу предметима.

Кретање кроз простор

Циљеви:

- Способност уочавања правца кретања кроз простор;
- Способност предвиђања где ће пасти бачени предмет;
- Способност кретања предмета или модела у замишљеним ситуацијама.

Садржаји и активности:

- Кретање: ка, иза, преко, кроз, око, поред, испод, изнад...

Поређење и процењивање

Циљеви:

- Способност именовања појединих величина поређењем два предмета или коришћењем трећег предмета као условне мете;
- Способност упоређивања величина на основу малих разлика и њихова серијација;
- Упознавање са условним мерама (палац, шака, корак...) и конвенционалним мерама (метар, килограм, литар)
- Основни појмови о мерењу вредности

Садржаји и активности:

- Поређење по димензијама;
- Серијација по димензијама;
- Мерењем условним мерама и сазнање шта се мери килограмом, метром и литром.

Области, линије, тачке

Циљеви:

- Способност обележавања простора линијама;
- Способност елементарне оријентације у простору.

Садржаци и активности:

- Дељење простора линијама, отворени и затворени простори, праве и криве линије, пресек линија.

Облици

Циљеви:

- Способност уочавања одређених геометријских предмета у околини;
- Способност уочавања и разликовања геометријских облика;
- Способност уочавања и разликовања геометријских фигура;
- Способност представљања и реконструисања одређених фигура.

Садржаци и активности:

- Уочавање облика (фигура) на стварима;
- Цртање и моделовање геометријских облика.

Образовање скупова

Циљеви:

- Способност уочавања скупова, формирање скупова и утврђивање припадности елемената скупу;
- Појмови о пресеку скупова, унији скупова, подскуповима;

Садржаци и активности:

- Уопштавање и класификовање према одређеном критеријуму за формирање скупова;
- Пресек скупова, унија скупова, подскупови, проверавање једнакобројности скупова придрживањем.

Бројање и скупови

Циљеви:

- Способност бројања, познавање ознака за једноцифрене бројеве тј. цифре;
- Способност успостављања кореспонденције "један према један" придрживањем;
- Способност проверавања бројности скупова, поређење бројности скупова;
- Способност бројања елемената скупова;
- Способност правилног коришћења математичких симбола за једнако и неједнако;
- Овладавање рачунских операција сабирања и одузимања у оквиру прве десетице;
- Разумевање разлике између редних и кардиналних бројева;
- Способност решавања једноставнијих математичких проблема.

Садржаци и активности:

- Бројање;
- Одређивање бројности скупова;
- Коришћење симбола за једнако и неједнако;
- Сабирање и одузимање у оквиру прве десетице;
- Уочавање облика цифара;
- Појам паре;
- Новац;
- Серијација и редни бројеви;
- Решавање логичко – математичких проблема.

Временско сазнање

Циљеви:

- Способност сналажења у времену;
- Способност уочавања и реконструисања временског следа догађаја;

Садржаји и активности:

- Запажање трајања времена;
- Праћење хронолошког следа догађаја/оријентисање у времену

УПОЗНАВАЊЕ ПРИРОДНЕ И ДРУШТВЕНЕ СРЕДИНЕ***Задаци:***

- да се стварају ситуације у којима ће деца уочавати битне особине и разликовати живу од неживе материје
- да организује активности у којима ће деца упознати представнике живог света у својој околини, себе саме и схватити понешто о улози човека у живом свету
- да се ствара свест о разноврсности трансформација кроз које се током времена успостављају промене, путем рашћења или пропадања у биолошком свету
- да ствара услове за развој еколошког мишљења код детета (свест о свеопштој повезаности и међузависности живог и неживог света, свих живих створења међу собом, човека, биљака и животиња, као и одговорности сваког појединца за заједничку судбину)
- да утиче на дете да поред дивљења према делима људских руку и осећања поноса што припада људској врсти осети и страхопоштовање и дивљење према ономе што људи нису створили, према живом и неживом свету који га окружује, одговорност за њега и потребу да га упозна и чува
- да пружа прилику детету да доживи радост коју изазива свест о томе да је на неки начин допринело очувању живота на планети и природној равнотежи
- поређење у начинима живота и организације створења која живе у заједницама
- да омогући деци да посматрају представнике живог света у њиховој природној средини и уоче оне карактеристике њиховог изгледа и понашања које се могу повезати са њиховим прилагођавањем срединским условима у којима живи
- да створи услове да деца посматрају представнике живог света у специјалним куцима и гајећи их, уз њихово поређење како би постепено разликовали оно што је опште и битно од небитног и спорадичног
- да развија самосталност деце у све ширим доменима активности, као и способност одлагања жеља
- да се подржи и развија радозналост за друштвене и природне појаве и на тој основи изграђује активан и стваралачки став према свету који га окружује
- да се путем практичних поступака: посматрања, експериментисања, предвиђања, проверавања и доказивања изграђују основе научног мишљења.

Живи свет***Циљеви:***

- Разликовање живог од неживог;
- Основна својства живих бића;
- Карактеристике животних заједница.

Садржаји и активности:

- Упознавање живог света;
- Уочавање и тумачење природних појава;
- Посматрање представника живог света у њиховој природној средини, у њиховим животним заједницама;
- Сакупљање узорака из природе.
- Извор енергије

- Трагови прошлости

Свет животиња

Циљеви:

- Познавање карактеристичних облика понашања, кретања животиња;
- Познавање животних циклуса животиња (рађање, одрастање, размножавање, угинуће);
- Познавање животне средине подесне за опстанак појединих врста животиња;
- Познавање начина комуницирања међу животињама;
- Детаљније познавање типичних представника животињских царстава;
- Разликовање домаћих и дивљих животиња, ближе упознавање, сазнања о кућним љубимцима;

Садржаји и активности:

- Посматрање животиња у њиховом амбијенту, изглед, делови тела, начин кретања, исхрана, размножавање, брига о младунцима и др.;
- Уочавање разлика између домаћих и дивљих животиња и упознавање њихових општих карактеристика;
- Однос човека према животињама (брига, корист, штета).

Биљни свет

Циљеви:

- Познавање изгледа и основних делова биљака;
- Познавање животног циклуса биљака, услови за раст и развој биљака;
- Елементарно познавање животних заједница у којима расту поједине биљке;

Садржаји и активности:

- Откривање карактеристичних својстава биљака;
- Посматрање карактеристичних фаза у расту и развоју појединих представника биљног света;
- Прикупљање узорака из природе;
- Уочавање и праћење промена на биљкама;
- Неопходни услови за раст и развој биљака

Човек као припадник животог света

Циљеви:

- Сазнања о човеку као живом бићу;
- Познавање основних карактеристика изгледа и грађе човековог тела, унутрашњих органа и њихових физиолошких функција, основних карактеристика раста и развоја човека, услова за живот човека. основних полних разлика и главних фаза човековог живота.

Садржаји и активности:

- Поређење човека са осталим створењима;
- Упознавање фаза човековог живота;
- Разликовање повољних од неповољних услова за живот човека.

Човек као друштвено биће

Циљеви:

- емоционална стабилност и однеговане позитивне емоције
- изграђивање сопствених начина за изражавање емоција
- осетљивост за осећања других људи

-способност контролисања испољавања својих негативних осећања и ослобађање на конструктиван начин

Садржаји и активности:

- Живот у установи и шире друштвене средине;
- Друштвене игре и активности;
- Међусобни односи деце и односи између;
- Разговори о породици;
- Разговори на тему деца највише воле, чега се плаше, шта их љути, ко им је најбоља другарица, зашто и сл.;
- Упознавање са основним правилима о лепог понашања у различитим ситуацијама;
- Упознавање са начинима живљења у различитим крајевима наше земље, неким народним обичајима, традиционалним играма;
- Посета деци у други срединама;
- Упознавање са симболима наше земље.

Рад људи

Циљеви:

- Оспособљавање деце да се у што већој мери брину о себи;
- Оспособљавање за непосредно учествовање у животу и раду одраслих према дечијим могућностима;
- Руковање техничким уређајима доступним деци;
- Доживљавање вредности, лепоте и смисла људског рада;
- Издржливост, сналажљивост, истрајност, самосталност, одговорност и спремност на сарадњу;
- Руковање алатима и приборима прилагођеном и доступном деци;
- Вештина прављења најједноставнијих играчака од различитих материјала;
- Елементарна сазнања о институцијама од друштвеног значаја (пошта, болница, пијаца, аутобуска и железничка станица и сл.);
- Спремност да се радно ангажују у складу са дечијим могућностима у акцијама.

Садржаји и активности:

- Самопослуживање и дечији рад;
- Помагање одраслима у вршењу једноставнијих послова доступним деци;
- Упознавање са значајем људског рада;
- Упознавање установа и професија значајних за средину у којој деца живе.

Заштита животне средине

Циљеви:

- поштовање и љубав према свему живом, уз мотив да се природа чува и унапређује
- упознавање природног богатства(вода, угљ, нафта, руде, сунчева енергија, хидроцентрале, воденице, ветрењаче, кисеоник, шуме...)
- схватање човековог утицаја на околину и повратни утицај
- схватање значаја очувања природне средине (услов опстанка људске врсте)
- изградњивање личног става према природи и човековој средини

Садржаји и активности:

- Уочавање прилагођености живих бића животним условима, клими, окружењу;
- Разговори о значају биљака и животиња за човека;
- Уочавање промена које настају човековим деловањем на живи и неживи свет;
- Уочавање загађивача природе, последице;
- Брига човека о животињама;

- Организовање "еколошких патрола";
- Ликовно изражавање онога што се запажа у свом окружењу.

Материјални свет

Циљеви:

- Упознавање једноставнијих физичких законитости;
- Упознавање са природним појавама;
- Откривање и разликовање разних врста материјала, њихова својства;
- Познавање предмета из свакодневне употребе и њихових карактеристика;
- Карактеристике годишњих доба;
- Магнетизам и електрицитет (игре и огледи);
- Оптика;
- Акустика;
- Информатика;

Садржаји и активности:

- Руковање стварима;
- Запажање предмета и појава, као и појаве које се одигравају на њима захваљујући деловању на њих, стварање сопствених претпоставки и објашњења запажених појава;
- Уочавање узрочно – последичних веза;
- Експериментисање, посматрање ради увиђања појава.

Саобраћајно васпитање

Циљеви:

- Знање своје кућне адресе, адресе школе;
- Познавање локација на којима је играње безбедно;
- Разликовање тротоара од коловоза куда се крећу возила;
- Познавање саобраћајних правила;
- Познавање саобраћајних знакова, улоге семафора, улога саобраћајног полицијца;
- Познавање правила понашања путника.

Садржаји и активности:

- Увежбавање тачне оријентације у простору;
- Увежбавање слушне пажње;
- Упознавање поједињих саобраћајних знакова;
- Коментарисање саобраћајних згода и незгода из живота;
- Упознавање са радом саобраћајног полицијца;
- Драматизација саобраћајних ситуација;
- Увежбавање понашања кроз игролике активности;
- Вежбе осамостаљивања у саобраћају.

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Задаци:

- стварати повољне услове за развој способности кретања и опробавања разноврсних покрета у разним животним ситуацијама
- да се код деце потпомаже раст и развој, утиче на унапређење здравља, развијајући способност прилагођавања променљивим условима живота
- развијати вољно-карактерне особине(самосталност, смелост, самопоуздање, одлучност, истрајност, самосавлађивање и сл.)
- у сарадњи са стручњацима радити на корективном физичком развоју

- да се код деце спречавају поремећај моторике и држања тела
- да се деци пружају сазнања о начинима за чување и јачање здравља
- да задовољава потребу за разним врстама активности, односно да предупређује последице физичке неактивности којој су изложена деца у савременим условима живљења
- да се свакодневно организује јутарња гимнастика
- да се обезбеђује свакодневни боравак деце на свежем ваздуху, излагање сунчевим зрацима, али са опрезом (опасност услед повећања озонских рупа)
- стварати услове за задовољавање дечије потребе за одмором
- посебну пажњу посветити болесној и осетљивој деци

Физички развој

Циљеви:

- здраво, физички добро и складно развијено дете
- стицање богатог моторичког искуства
- овладавање простором кроз грациозно, уравнотежено и ритмично кретање у њему
- развој брзине, окретности, снаге, издржљивости, прецизности...
- прилагодити услове у којима се обавља телесна активност

Развијеност свих мишићних група

-оспособљеност за руковање разним реквизитима

Садржаји и активности:

- Природни облици кретања са елементима атлетике;
- Елементарна гимнастика;
- Вежбе за развој поједињих мишићних група;
- Покретне игре;
- Плесне активности.

Развој опажања

Циљеви:

-усавршавање функција чулних органа: вида, слуха, додира, мириза и укуса

Садржаји и активности:

- Вежбе којима се унапређују функције чулних органа: вида, слуха, додира, мириза и укуса.

Јачање здравља и одржавање хигијене

Циљеви:

-развој здравствене културе ради очувања и јачања сопственог телесног и менталног здравља и здравља других људи око себе

-стицање елементарног знања о болестима и повредама, њиховом избегавању поступцима прве помоћи

-упознавање професија које се старају о здрављу људи

-упознавање са здравим навикама ради очувања здравља

Садржаји и активности:

- Телесне активности;
- Свакодневни боравак и кретање на свежем ваздуху;
- Покретне игре и шетње;
- Активности за правилно и лепо држање тела;
- Одржавање личне хигијене;
- Сунчање;
- Правilan сан и одмор;
- Правилна исхрана;

- Праћење тежине, раста и телесне способности;
- Физичке активности.

ЛИКОВНО ВАСПИТАЊЕ

Задаци:

- да се деца оспособљавају за потпуније и сигурније коришћење ликовних техника и материјала доступних овом узрасту
- подстицати децу на целовито ликовно изражавање одређених садржаја улазећи постепено у реалистичку фазу приказивања, богаћењем детаља и већим осећајем за декорисање простора и композицију
- усредсређивати дечију пажњу на богатство боја и облика у визуелној стварности и указивати на њихов склад, ред, меру као и на одговарајуће вредности у делима ликовних уметника
- да задовољава потребе деце за откривањем нових ствари и разноврсних материјала, подстичући, развијајући и негујући њихове истраживачке тежње и покушаје у вези са посматрањем, упоређивањем и анализом предмета и појава, поређењем између онога што јесте и онога што је могуће, довршавањем непотпуних целина на разне начине и успостављањем оригиналних визуелних асоцијација
- доприносити неговању и развијању визуелне ликовне културе код деце, откривајући им могућности разних просторних решења и оспособљавати их за нова , разноврсна и необична просторна трагања, дводимензионалним и тродимензионалним представљањем њима блиских тема и погодних мотива
- повезивати разне врсте дечијег ликовног израђавања (сликање уз музiku, илустративно цртање на мотиве из приче, прављење музичких инструмената, реквизита и декора за драмске игре итд.)
- код деце развијати смисао за вредновања сопствених радова и радова друге деце. Формирати основе критеријума у том вредновању.
- доприносити развоју опажајних, доживљајних и стваралачких способности деце и тиме помоћи њиховом ослобађању, потврђивању, подстицању на активност

Цртање

Циљеви:

- Стицање искуства о представљању разних облика у простору применом различитих врста линија;
- Маштовитост;
- Способност приказивања фигура људи, животиња, биљака и других објеката са више детаља;
- Способност декоративне примене линије;

Садржани и активности:

- Коришћење разних врста линија;
- Представљање уз помоћ цртежа;
- Цртање животиња, биљака и других објеката;
- Декоративно коришћење линије.

Сликање

Циљеви:

- Осетљивост за боје;
- Смисао за способност изражавања бојом уз употребу најједноставнијих ликовно – сликарских техника;
- Богатство боја и облика;

- Познавање основних сликарских материјала и техника;
- Способност декоративне употребе боје.

Садржаји и активности:

- Експериментисање бојама;
- Мешање боја;
- Декоративно коришћење боја сликањем на разним подлогама.

Пластично обликовање

Циљеви:

- Смисао за обликовање од различитих материјала који се спајају или обликују прстима додавањем или откидањем;
- Усвајање технике рада, познавање својства материјала;
- Освајање простора, већа обрада детаља у постопку вајања.

Садржаји и активности:

- Обликовање (тесто у боји, песак, глина, пластелин, глинамол); - Трагови прошлости
- Обликовање од разних природних материјала (плодови, границице, лишће, кукурузовина, суве стабљике ливадских биљака и др.);
- Обликовање папира; - Извори енергије
- Прављење макета (саобраћајне ситуације, рељеф и др.).

Естетско доживљавање и процењивање

Циљеви:

- Самостално и свесно уочавање боја, облика и њиховог склада;
- Формирани елементарни естетски ставови и доживљаји као почетни корак у комуникацији детета са уметничким делима.

Садржаји и активности:

- Уочавање боја, облика и њиховог склада;
- Украшавање амбијента;
- Разговор о ликовним радовима деце;
- Разговори о репродукцијама ликовних дела која су створили уметници.

МУЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Задаци:

- да се стварају услови за упознавање деце са богатством и разноврсношћу света музике, прожимање њиховог начина доживљавања, схватања стварности око себе и тако им обогатити и оплеменити живот
- да се развија дечије интересовање за музику и ствара код њих потреба за свакодневним контактом са овом уметношћу, која у живот установе уноси ведрину, оптимизам и радосно расположење, обезбеђујући тако њено благотворно дејство на дечји нервни и респираторни систем, емоционалну стабилност и психомоторни развој
- да омогући детету откривање богатства и разноврсности света звукова, подстиче жељу и навику активног слушања музике, као и да подржи, подстиче и култивише његову природну склоност за учествовање у разним музичким активностима, као што су певање, свирање, кретање уз музику и др., негујући разне облике спонтаног музичког стваралаштва

Циљеви:

- Интересовање за музику, способност њеног пажљивог слушања и доживљавања;

- Најелементарније познавање музике, музичке традиције и дела савремене музичке уметности, посебно нашег краја, приступачних деци;
- Способност уочавања и разликовања карактера композиције.

Садржаци и активности:

- Слушање вокалних и инструменталних дела из познате културне баштине, поготову дела компонована за децу;
- Приче о животу и раду великих композитора.

Певање

Циљеви:

- Правилна дикција и артикулација текста приликом извођења песме;
- Осећај за прецизно извођење различитих ритмичких структура песама
- Способност индивидуалног певања, као и постепено увођење у групно певање;
- Развој музикалности кроз певање.

Садржаци и активности:

- Певање у оквиру музичких игара или музичка драматизација;
- Извођење мелодијеуз пратњу мелодијског инструмента и ритмичке структуре уз пратњу Орфовог инструментаријума;
- Јавна презентација научених текстова на приредбама, свечаностима.

Свирање

Циљеви:

- Оспособљавање за коришћење инструмената Орфовог инструментаријума (штапићи, бубњеви, звучке);
- Елементарно музичко описмењавање прилагођено узрасту.

Садржаци и активности:

- коришћење сопственог тела, посебно ногу и руку, као инструмента (пљескање, ударање у колена, трупкање и тапкање по тврдој подлози)
- експериметисање звуцима, тоновима и ритмовима трагајући за разним могућностима и оригиналним решењима за интерпретацију музичких остварења. Инструментално стваралаштво- музичке импровизације ради стварања ритмичких и мелодијских мотива и целина на познатим инструментима , опонашајући појаве у природи, животињске гласове, кретање људи и сл., „разговарајући” и изражавајући емоције уносећи у то елементе личног израза и креације
- испитивање и откривање звучних својстава дечијих музичких инструмената
- коришћење дечијих музичких инструмената за извођење ритма, као и ритмичку пратњу песмама, бројалицама и музичким играма
- повезивање вокално-инструменталног стваралаштва са другим врстама дечјег креативног стваралаштва: вербалног, ликовног, гестовног и др.(музичке драматизације, опонашање ликова из познатих прича...)

Плесне активности

Циљеви:

- постизање стваралачке синтезе какву даје преплитање музичких, телесних, драмских, ликовних и говорних активности у плесним активностима као новом квалитету
- ритмичка прецизност, координација и култура покрета, њихов склад, лакоћа и слобода у изражавању музичког доживљаја уз сналажење у простору
- способност симултаног играња улоге креатора плесних активности и њиховог гледаоца, у којима дете доживљава, изражава, али и процењује своје извођење

- елементарно познавање и разумевање аутентичног народног мелоса и орског стваралаштва (музике која их прати, покрета, старих народних инструмената, неких обичаја и етнографских података за крај у којем деца одрастају, али и шире)

Садржаји и активности:

- Плесне инпровизације;
- Народне и орске игре;
- Плесови у оквиру музичких драматизација.

Слободне активности

Путем слободног избора теме, садржаја и средстава дете улази у свет личне имагинације. Употреба играчака и разних игара помоћу њих, кроз цртање, моделовање, конструисање, причање прича, прегледање и читање сликовница, неговање цвећа, кроз бригу о животињама, дежурство, помоћ васпитачу, уређење радног простора, самопослуживање, пружање помоћи друговима и сл. васпитач упознаје физичке и менталне могућности, интересовања, степен истрајности у раду, степен толеранције и способности учешћа у колективним активностима сваког детета понаособ.

Можемо закључити да се припремни предшколски програм одвија у складу са општим начелима васпитно-образовног рада, а специфични задаци односе се на важне аспекте припреме за полазак у школу:

1. Подстицање осамостаљивања - улога васпитача је да ствара и користи ситуације у којима ће дете имати могућности за самостално обављање активности.
2. Подршка физичком развоју - улога васпитача јесте пажљиво бирање активности које доприносе физичком расту и развоју.
3. Јачање социо-емоционалне компетенције - улога васпитача је да пруже подршку дететету да се успешно укључи, да постане равноправни члан групе у којој ће моћи да задовољава и развија своје потребе и уважава потребе других, као и да исказује своја осећања, да препозна и адекватно реагује на осећања других.
4. Подршка сазнајном развоју - улога васпитача је да омогући детету да истражује, експериментише, открива нове везе и анализира их, испитује. Такође, потребно је да га уводи у активност, подржи у избору, да својим ставом омогући концентрисан и истрајан рад.

б) Физичко окружење као димензија програма

Основна школа "Бранко Радичевић" налази се у насељу Велика Моштаница, општина Чукарица, на подручју града Београда. Доградњом и реконструкцијом школског објекта знатно је побољшана функционалност и рационализација простора, што битно утиче на извођење наставе. Настава се одвија у две смене, страни језици који се уче су енглески и руски, школа поседује отворени спортски терен, такође у школи је организован и рад продуженог боравка за ученике.

Школа поседује:

- школски простор од 1470 m²
- асфалтни терен од 870 m²
- зелене површине од 1200 m²
- учионице за наставу (8)

- кабинет за ликовно и музичко васпитање
- кабинет за техничко образовање
- мала сала за физичко васпитање
- простор за продужени боравак
- библиотека
- школска зборница
- канцеларија педагога
- канцеларија секретара
- канцеларија рачуноводства
- канцеларија директора
- кабинет информатике
- просторија за помоћно техничко особље
- санитарни чвр

ХИГИЈЕНСКО-ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ

У школи су обезбеђени хигијенско-технички услови а предузете све епидемијолошке мере и мере заштите, као превентива због сузбијања ширења заразне болести Covid-19. Води се рачуна о хигијени санитарног чвора, све ученице су осветљене природном светлошћу, да би се чувало здравље деце, обезбедило довољно чистог ваздуха и створили нормални хигијенски услови за рад просторије се редовно проветравају, у зимским и хладним данима одржава се температура током целог радног времена школе, школа је покривена видео надзором, заштита од пожара остварује се применом противпожарне инсталације и опреме, активности се одвијају у сређеним ученицима и кабинетима, библиотеци, отвореном спорском терену, одржаваном школском дворишту, радовима на школском објекту знатно је побољшана функционалност и рационализација простора, улаже се у школу према могућностима, а све у циљу што бољих услова за рад и образовање деце.

7. ПРЕДШКОЛСКА УТАНОВА КАО МЕСТО ДЕМОКРАТСКЕ ИНКЛУЗИВНЕ ПРАКСЕ

а) Партерство са породицом

У дугогодишњем раду школе учињен је покушај да се максимално разраде и конкретизују васпититно - образовни задаци, синхронизују све радне делатности, обезбеди праћење и информисање о квалитету извршених послова и објективно вреднују остварени резултати. У остваривању планираног циља успећемо само уз подршку и помоћ од шире друштвене заједнице и родитеља ученика.

Имајући у виду да је породица основна јединица друштва, школа се труди да јој буде подршка и ослонац, уважавајући њен значај.

Циљ сарадње са породицом је пружање подршке у односу на специфичне потребе породице, партнериство у подстицању раста и развоја деце кроз заједничко планирање, реализацију, праћење и евалуирање.

Задаци:

- Усаглашавање васпитног деловања на дете;

- Развијање међусобног поверења и спремности за сарадњу;
- Развијање међусобног уважавања и подржавања;
- Коришћење разноврсних облика међусобног повезивања и информисања о детету;
- Непосредније укључивање родитеља.

Облици сарадње са породицом су:

- Индивидуални састанци
- Родитељски састанци

Сврха вредновања програма је критичко преиспитивање усклађености праксе предшколске установе и релног програма са концепцијом Основа програма (теоријско-вредносним полазиштима, циљевима и димензијама реалног програма).

Циљ програма је грађење квалитета праксе предшколске установе као заједнице учења и квалитета програма васпитно-образовног рада са децом као и афирмација прдшколског програма установе у друштвеној и професионалној заједници.

Сарадња родитеља и васпитача одвија се путем индивидуалних разговора, као и преко општих родитељских састанака.

1. Индивидуални ниво
2. Образовни (едукативни) ниво
3. Ниво учешћа родитеља

Индивидуални ниво:

Индивидуалне разговоре обавиће када се за то укаже потреба или од стране родитеља или од стране васпитача. Посебну пажњу обратити на децу са било каквим сметњама или проблемима.

Образовни – едукативни ниво:

Држати по два два родитељска сатанка у сваком полугодишту. Дневни ред одредити према текућим потребама и ситуацији.

Разговарати са родитељима о свим питањима везаним за групу: хигијена, дисциплина, реализација васпитно – образованог рада, активности деце, прибор за рад, исхрана деце, излети и путовања.

Ниво учешћа родитеља:

Прослава празника

Формирање кутића уз помоћ родитеља према потребама и садржајима који се обрађују (прикупљање амбалажног и другог материјала).

Родитељски састанци пружиће прилику да се боље и дубље размотре неки проблеми и заузму одговарајући ставови.

Сарадња између породице и предшколске установе представља много више од размене информација о детету и његовим постигнућима. Сарадња која је у најбољем интересу детета треба да има одлике партнерства, што значи да постоји:

- Равноправност обе стране у погледу уважавања и поштовања, као и доприноса развоју детета и бриге о његовом најбољем интересу.
- Комплементарност, тј. проналажење начина да то што их разликује (ниво образовања, способности, разумевање проблема и сл.) искористе да успоставе комплетнији и свеобухватнији приступ детету.
- Аутентичност, тј. препознавање различитости међу васпитачима и различитости међу родитељима и породицама. Нити су све породице исте, нити су сви васпитачи исти и свако треба да има посебан третман који се заснива на уважавању тих различитости.
- Демократичност, с посебним акцентом на учешћу родитеља/старатеља у васпитно-образовном процесу и доношењу свих одлука које се тичу њихове дец

б) Повезаност са локалном заједницом

Локална друштвена заједница има посебну улогу у стварању одговарајућих услова за успешно остваривање циљева васпитања и образовања предшколске деце, њихов већи обухват и задовољавање потреба. Циљ сарадње са локалном заједницом је успостављање партерског односа кроз укључивање у планирање, реализацију, праћење и евалуацију предшколског програма. Сарадња са локалном заједницом и друштвеном средином се остварује са: културним институцијама (Позориште за децу, музеји, галерије, библиотека, биоскоп), здравственим установама, установама, фирмама и предузећима.

Школа као организовани субјекат настојаће да обезбеди висок степен одговорности и професионалности у извршавању постављених циљева и задатака.

Школа ради на подручју Месне заједнице Велика Моштаница, општина Чукарица. Своје циљеве и задатке васпитања и образовања младих генерација школа остварује у складу са захтевима које друштвена заједница дефинише и поставља као обавезу сваке школе.

Школа програмира и оне облике и садржаје који су од интереса за друштвену средину. Школа сарађује са предузећима која гравитирају подручју Велике Моштанице, институцијама и душтвеним организацијама на нивоу Републике, града Београда, општине Чукарица и МЗ Велика Моштаница.

в) Рад са децом и породицама из осетљивих група

Развој инклузивне праксе којом се уважава родна, културна, здравствена и свака друга различитост, развија осетљивост на дискриминацију (родну, културну, социјалну, националну и др.) посебна се пажња посвећује укључивању деце из осетљивих група.

Програм инклузивног образовања у школи имамо за циљ да, у складу са Законским и другим прописима као и на основу досадашњег искуства, дугорочно унапреди рад са децом са сметњама у развоју и децом из маргинализованих и осетљивих друштвених група и да им обезбедимо једнако право на образовање и доступност образовања и васпитања, без дискриминације и издвајања деце.

Основни циљ овог програма је подстицање развоја и интегрисаност деце са сметњама у развоју у групу вршњака без развојних тешкоћа. Потребе детета су основни оријентир за адаптацију програма намењених деци са сметњама у развоју, а васпитачи и родитељи су активни партнери у том процесу.

Основне идеје програма су да потребе детета и развијеност његових способности представљају основне критеријуме за избор програма рада који су му намењени. За улазак у васпитну групу осим што је припремљено само дете са сметњама у развоју и његови родитељи, припремљен је и васпитач, али и остала деца у групи и њихови родитељи. Инклузивни програм подразумева и додатну едукацију васпитача и стручног тима и остваривање партнёрског односа са родитељима у процесу стимулације развоја детета.

•Масимално је двоје деце са сметњама у развоју укључено у једну Инклузивну групу. Оно што је специфично за инклузивне групе јесу посебни стимулативни програми дефинисани кроз индивидуални образовни план (ИОП) који се израђују за децу са сметњама у развоју а организују кроз игру тако да остала деца из групе не запажају да се са њима нешто посебно ради а често се и сама укључују у тај рад. Заснивају се на

подстицању развоја преко очуваних способности корак по корак како би дете доживљавало успех, што делује мотивационо.

•Заступљен је тимски рад што значи да је за свако дете са сметњама у развоју формиран тим који чине родитељ, васпитач детета и стручни сарадник. Они заједнички планирају и реализују индивидуализоване образовне програме у вртићу и код куће и прате њихове ефекте. Тако се остварује партнериски однос са родитељима који су драгоценi у стимулацији развоја све деце а посебно деце са сметњама у развоју.

Васпитачи кроз овај програм уз подршку стручних сарадника, кроз игру, спроводе стимулативне програме прилагођене карактеристикама деце са сметњама у развоју. Од родитеља се очекује да дете и даље воде у адекватне специјализоване установе на индивидуални третман.

Очекиване предности инклузије су следеће:

•За децу са сметњама у развоју: боља социјална интеграција и социјализација; откривање и подстицање развоја дечјих очуваних потенцијала; подстицање развоја и стабилизација дечјег осећања сигурности; развој комуникацијских способности детета (изражавање потреба, жеља и намера вербалним и невербалним путем); разумевање и кад је то могуће задовољавање, потреба других (деце и одраслих у границама дечјих могућности), подстицање телесног развоја и мера за очување здравља детета; развој хигијенских и радних навика (уз вођење рачуна о врсти и тежини развојне тешкоће, као и особеностима узраста и пола коме дете припада).

•За децу без развојних сметњи: развијање осетљивости за потребе детета

Које теже напредује; развијање толеранције за различитости; развијање мотивације за помагање детету које има развојне тешкоће (на начин примерен узрасту). Крајњи циљ је развијање вредносног система хуманистичког типа и заснованог на непосредном и позитивном личном искуству са децом која имају развојне сметње;

•За родитеље деце са сметњама у развоју: стицање позитивног искуства о

могућностима њиховог детета за развој и заједнички живот са вршњацима без развојних сметњи; овладавање вештинама и знањима о могућности утицаја на развој способности и личности детета; боља припремљеност детета (и породице у целини) за полазак детета у школу (редовну или специјалну); развијање реалистичког става према могућностима детета за развој и ублажавање развојних тешкоћа;

•За родитеље деце без развојних сметњи: формирање, развој и одржавање

позитивних ставова према интеграцији деце (и одраслих особа) у социјалну средину; позитиван утицај и подржавање властитог детета за формирање позитивних ставова и емпатијских осећања према вршњацима са тешкоћама у развоју;

•За васпитаче у предшколским установама и школи : развијање и одржавање

компетенције и мотивације за рад са децом која имају сметње у развоју; развијање емпатијских ставова према деци са посебним потребама и њиховим родитељима; подстицање деце без развојних тешкоћа да развију позитивне емоције, спремност за помагање и сарадњу са вршњацима који имају развојне тешкоће;

На нивоу школе формиран је следећи тим:

1. Стручни тим за инклузивно образовање

Задатак Стручног тима за инклузивно образовање је:

- Сагледавање броја деце којима је потребна додатна подршка
- Прикупљање писмене сагласности родитеља за израду ИОП-а
- Предлагање чланова Тима за пружање додатне подршке за свако дете (ИОП тимови) директору Установе
- Координација радом Тимова за израду ИОП-а
- Достављање ИОП-а на усвајање Педагошком колегијуму
- Достављање Интерресорној комисији Захтева за обезбеђивање додатне подршке детету на предлог Тимова за ИОП.

Задаци тима су:

- Израда ИОП за дете са сметњама у развоју
- Реализација састанака тима
- Ревидирање ИОП и давање на увид Стручном тиму за ИОП.

8. Праћење и вредновање остваривања припремног предшколског програма школе

Сврха вредновања програма програма је критичко преиспитивање усклађености праксе предшколске установе и реалног програма са концепцијом Основа програма (теоријско-вредносним полазиштима, циљевима и димензијама реалног програма).

Циљ програма је грађење квалитета праксе предшколске установе као заједнице учења и квалитета програма васпитно-образовног рада са децом као и афирмација предшколског програма установе у друштвеној и професионалној заједници.

Евалуација и самоевалуација су саставни део васпитно – образовног процеса у Установи и саставни део сваког учења. Оне су битне јер воде освешћивању знања, осветљавају пут развоја и трасирају наредне кораке у њему. Такође доприносе константном побољшању квалитета рада.

Евалуација се врши:

- На нивоу посебних програма који се реализује у групи
- На нивоу целе Установе.

На нивоу васпитне групе за то је најодговорнији и најмеродавнији васпитач. Васпитач-учитељ прати и процењује напредовање сваког детета и групе у целини. Као најбољи показатељ за то служи радна књига васпитача, посебно део који се односи на белешке о деци и евалуације васпитно образовног процеса.

Такође је за то релевантна и драгоценна и друга лична документација васпитача, која се састоји од забележака о посматрању понашања и напредовања детета, о тешкоћама у појединим аспектима развоја и предузетим мерама да се оне ублаже или предупреде.

На нивоу васпитне групе корисна су још и дечја портфолија, инструменти и протоколи праћења развоја деце, упитници за родитеље, фотографије и друго.

На нивоу реализације појединих посебних програма, евалуација се врши по плану самог програма и на основу израђених инструмената. За квалитет те евалуације су одговорни реализатори програма уз помоћ стручних сарадника.

На нивоу Установе евалуација остварености Предшколског програма се реализује применом инструмената за самовредновање и вредновање рада у одговарајућим кључним областима.

Начини праћења припремног предшколског програма :

- Састанци на нивоу школе у оквиру стручних органа – наставничка већа;
- Месечни састанци Актива васпитача и учитеља школе;
- Месечни састанци Актива васпитача основних школа на нивоу општине;
- Месечни састанци педагошког колегијума
- Вредновање од стране педагога и директора школе;
- Праћење развоја и напредовања деце
- Консултације са представником министарства задуженим за остваривање предшколског програма – ПУ Чукарица;
- Посета другим припремно-предшколским групама у другим градским школама и вртићу и размена искуства са њима;
- Заједничка реализација активности са васпитачима васпитних група других основних школа ;

9. ПЛАН И ПРОГРАМ ПРЕДМЕТА ДИГИТАЛНИ СВЕТ ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

У Правилнику о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 11/19, 6/20 и 7/21), у делу: „З. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ”, после програма: „ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ”, додаје се програм: „ДИГИТАЛНИ СВЕТ”, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Назив предмета	ДИГИТАЛНИ СВЕТ
Циљ	Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања.
Разред	Четврти
Годишњи фонд часова	36 часова

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
– промени величину и боју текста, подебља га, искоси и подвуче у програму за обраду текста; – исече, копира и налепи исечени/копирани текст на одговарајуће место у програму за обраду текста; – уметне слику у текст, дода јој оквир и позиционира је на жељени	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	Селектовање и основно форматирање текста (величина и боја слова, подебљавање, искошавање и подвлачење текста). Селектовање, копирање/исецање и лепљење текста.

<p>начин у односу на текст у програму за обраду текста;</p> <ul style="list-style-type: none"> – активно учествује у наставном пројекту чији продукт представља граматички коректан текстуални документ намењен познатој публици који садржи слике са текстуалним објашњењима и информације које су пронађене на интернету; – активно учествује у наставном пројекту којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета; – сарађује са осталим члановима групе у свим фазама проектног задатка; – вреднује своју улогу у групи при изради проектног задатка и активности из свог задужења; – утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; – уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму који садржи понављање и гранање; 		<p>Уметање слике у текст, додавање оквира, позиционирање слике у односу на текст.</p> <p>Креирање и уређивање текстова за познату публику.</p> <p>Пројектни задатак који подразумева:</p> <ul style="list-style-type: none"> – претраживање интернета (пробрани елементи напредне претраге); – израду или прилагођавање графике у складу са темом; – креирање текстуалног документа који садржи слике.
<p>– промени величину и боју текста, подебља га, искоси и подвуче у програму за обраду текста;</p> <ul style="list-style-type: none"> – исече, копира и налепи исечени/копирани текст на одговарајуће место у програму за обраду текста; – уметне слику у текст, дода јој оквир и позиционира је на жељени начин у односу на текст у програму за обраду текста; – активно учествује у наставном пројекту чији продукт представља граматички коректан текстуални документ намењен познатој публици који садржи слике са текстуалним објашњењима и информације које су пронађене на интернету; – активно учествује у наставном пројекту којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета; 	<p>БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА</p>	<p>Припрема и организација школског догађаја за ученике млађих разреда којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности из свог задужења; – утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; – уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму који садржи понављање и гранање; 		
<ul style="list-style-type: none"> – креира програм у визуелном програмском језику на основу датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; – примени блокове аритметичких оператора при креирању програма у визуелном програмском језику; – предвиди садржај променљиве на основу интеракције корисника са програмом (нпр. блок Питај и чекај и блок Одговор) у датом једноставном програму; – креира програм у коме остварује интеракцију са корисником, користећи променљиве, уз помоћ наставника. 	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	Променљиве. Израда програма који садрже гранање, понављање и променљиве.

10. ПРОГРАМ СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ ЗА ОСМИ РАЗРЕД - - ПРЕДУЗЕТНИШТВО-

Циљ учења слободне наставне активности *Предузетништво* је да допринесе развоју иновативности и предузимљивости код ученика, способности да се идеје претворе у акцију, способности за тимски рад и коришћење разноврсних извора знања ради борег разумевања друштвених процеса и појава и преузимања одговорне улоге у савременом друштву.

Разред: осми

Годишњи фонд часова: 34

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ По завршетку програма ученик ће бити у стању да	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја
Комуникација	<ul style="list-style-type: none">– наведе основна права потрошача и начине њихове заштите;– на декларацији пронађе најважније информације о производу и одреди однос цене и квалитета;– посматра занимања из перспективе некад и сад и предвиди могућности њиховог развоја у будућности;– повезује одређена занимања и врсту и нивое образовања;	ЗАШТИТА ПРАВА ПОТРОШАЧА Однос цене и квалитета производа/услуге. Декларација производа. Уговорна обавеза за услугу. Остваривање права потрошача.
Рад са подацима и информацијама	<ul style="list-style-type: none">– препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања;	СВЕТ РАДА Свет занимања некад, сад и у будућности.
Дигитална компетенција	<ul style="list-style-type: none">– се укључи у иницијативе које се покрећу у школи;	Професионална оријентација.
Решавање проблема	<ul style="list-style-type: none">– разликује особине лидера и менаџера;	Професионални развој.
Сарадња	<ul style="list-style-type: none">– одговорно преузима задужења у тиму, сарађује са другим члановима тима и учествује у доношењу одлука;	Форма и функција CV и мотивационог писма.
Одговорно учешће у демократском друштву	<ul style="list-style-type: none">– планира, распоређује и управља ресурсима (знања и вештине, време, новац, технологије);	Концепт целожivotног учења.
Одговоран однос према здрављу	<ul style="list-style-type: none">– учествује у осмишљавању пословне идеје;	ПОКРЕНИ СЕБЕ И ДРУГЕ Покретање иницијативе.
Одговоран однос према окolini	<ul style="list-style-type: none">– информише се о постојању сличних производа на тржишту;	Менаџмент и лидерство.
Естетичка компетенција	<ul style="list-style-type: none">– комуницира са окружењем о креативним идејама свога тима;	УЧЕНИЧКА ПРЕДУЗЕЋА
Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	<ul style="list-style-type: none">– примењује правила пословне комуникације;– поштује етичке принципе у пословању;	Појам предузећа (привредног субјекта). Производ и/или услуга.

	<ul style="list-style-type: none"> – израчуна трошкове израде производа према датим инструкцијама; – прикупи информације о ценама сличних производа на тржишту и на основу њих одреди цену свог производа; – учествује у промоцији и продаји производа; – презентује рад свог тима. 	<p>Појам тржишта.</p> <p>Људски и материјални ресурси.</p> <p>Пословна комуникација.</p> <p>Основни етички принципи у пословању.</p> <p>Процес производње и процес пружања услуга.</p> <p>Цена производа или услуге.</p> <p>Облици промовисања производа.</p> <p>Продаја производа или услуге.</p>
--	---	--

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Сврха слободне наставне активности *Предузетништво* је развој предузетничких компетенција, подршка професионалном развоју ученика као и припрема за сналажење у савременом свету рада који се мења услед технолошког развоја.

Ослонац за остваривање програма представљају опште упутство које се односи на све СНА, као и ово које изражава специфичности програма *Предузетништво*.

ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У програму су предложене четири теме које иако су програмски дате одвојено у реалном животу се прожимају и са ученицима треба тако радити да се укаже на њихову повезаност. По садржају тема програм има највећу корелацију са програмом Техника и технологија уз уважавање ученичких ваншколских знања и вештина из света рада.

Наставник је модератор активности. За увођење ученика у тему он припрема што више различитих материјала који имају функцију подстицаја, односно мотивисања ученика за рад на њима. Избору мотивационог материјала треба посветити велику пажњу имајући у виду узраст ученика, њихова интересовања, специфичност теме и предзнања. Материјал треба да мотивише ученике да истражују, улазе у дискусију, образлажу своје ставове. Наставник је пратилац ученичких активности и, уколико је потребно, давалац додатних подстицаја, али не и готових решења. Потребно је подстицати радозналост, аргументовање, креативност, рефлексивност, истрајност, одговорност, аутономно мишљење, сарадњу, једнакост међу половима.

Програм се не базира на коришћењу уџбеника и дидактичких материјала који су специјализовано за њих направљени, већ се ученици подстичу да користе што различите изворе информација и да према њима имају критички однос.

Број часова по темама није унапред дефинисан. За сваку тему и часове на којима се она обрађује, потребно је формулисати исходе који су рефлексија исхода за крај разреда и индикатора међупредметних компетенција, а садрже специфичности везане за конкретну тему/садржај.

ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

ЗАШТИТА ПРАВА ПОТРОШАЧА

Кроз студију случаја ученици се оспособљавају да у оквиру задатог буџета одаберу производ или услугу и аргументују свој избор у односу на критеријуме као што су квалитет, цена, еколошка подобност, корисност производа/услуге, естетска вредност, робна марка, трајање гаранције, могућности сервисирања итд. Ученици се оспособљавају да се информишу о производу (прехрамбеном, хемијском, техничком, одећа и обућа) на основу његове декларације. Упознају се шта су то права потрошача и на који начин могу да их остваре. Упутити ученике на услове које потрошач мора да испуни да би остварио своја права. Посебну пажњу посветити правима потрошача у односу на безбедност и квалитет производа/услуге, могућност замене или повраћаја новчаних средстава уколико није испуњена потпуна функционалност производа у гарантном року, као и у случајевима када производ није у складу са декларацијом или за услугу није испуњена уговорна обавеза. Постоје велике могућности за истраживачке задатке као што су нпр. да ученици пронађу информације о уобичајеном трајању гаранције за различите врсте производа.

СВЕТ РАДА

Уводне активности у ову тематску целину имају за циљ да ученици сагледају развојност занимања што подразумева и њихово нестајање, као и факторе који до тога доводе (технолошки развој, промене људских потреба...). За промишљање о развоју занимања у будућности погодне су креативне радионице.

Ради пуног разумевања света рада ученици треба да се упознају са образовним профилима у оквиру различитих подручја рада, школама које их образују и захтевима које треба да испуне они који желе да се за њих школују. У ту сврху може се користити информатор за упис у средњу школу, а ученици подељени у групе могу добити различите задатке да га проуче (подручја рада, образовни профили у подручју рада, услови за упис, трогодишњи и четврогодишњи образовни профили, дуално образовање...). Неко од ученика требао би да се бави и информацијама о питањима како се наставља школовање после средње школе и разликама које постоје између похађања гимназије и стручне школе, односно разликама између опште и стручне матуре. Имајући у виду узраст ученика ниво академског образовања треба да буде само на информативном нивоу. На основу тог истраживачког рада може се организовати активност у којој сваки ученик или пар треба да припреми презентацију у стандардизованој форми за изабрани образовних профил. Презентација би требало да садржи информације о школама које образују тај образовни профил, минималном броју бодова из претходних школских година, условима уписа, могућностима запошљавања и наставка школовања, као и за које послове су ученици оспособљени након завршетка школовања. Припремљене појединачне презентације објединити и објавити на сајту школе. Уколико постоји могућност, ученицима омогућити комуникацију са представницима средњих школа, као и појединцима који се баве тим занимањима а то може бити неко од родитеља.

У оквиру ове теме ученици треба да се упознају и са појмовима професионални развој, професионална оријентација и селекција, форма и функција CV и мотивационог писма. Током рада ученицима сугерисати да ће због динамичних промена на тржишту рада, током своје професионалне каријере бити принуђени да буду флексибилни, да се континуирано усавршавају и оријентишу ка целожivotном учењу.

ПОКРЕНИ СЕБЕ И ДРУГЕ

За увођење у тему наставник може да припреми примере неких иницијатива, пожељно је да буду на глобалном и локалном нивоу, који илуструју снагу иницијативе и предузетништва. Након тога, може се организовати активност у којој ученици треба да идентифikuју различите проблеме у свом непосредном окружењу (нпр. проблеми у вези са животном средином, безбедношћу у саобраћају...), и сагледају могућности њиховог решавања из перспективе сопственог ангажовања и укључивања појединача, група и организација из локалне заједнице. Овај садржај добро кореспондира са програмом *Грађанског васпитања* за све разреде јер он потенцира грађански активизам који се заснива на истим овим корацима: препознавање

проблема – тражење решења. Након спроведене анализе ученици треба да изаберу два проблема и промишљају које су могућности њиховог решавања. Подељени у групе сачињавају план акције са основним елементима. Наставник кроз примере успешних менаџера и лидера, упознаје ученике са особинама које их одликују. На основу својих интересовања и способности ученици преузимају улоге у тиму, а затим анализирају које особине менаџера и лидера су им потребне за успешно обављање задатка. У раду се могу консултовати са особама за које процене да им могу помоћи. Спровођење ове активности не треба да траје дуже од 3 часа јер је то увод у следећу тему где се очекује да ученици искажу, у складу са својим узрастом и знањем неки ниво иницијативности и предузимљивости.

УЧЕНИЧКА ПРЕДУЗЕЋА

Током остваривања ове теме, ученици треба кроз практичан рад и симулацију рада привредног друштва да стекну јаснију слику о економском, финансијском функционисању предузећа, да развијају сопствене предузетничке капацитете, социјалне, организационе и лидерске вештине. Привредно друштво се оснива као виртуелни привредни субјекат који нема правни значај, али су сви процеси који се одвијају у њему реални. Уколико школа има регистровану ученичку задругу, пословање ученичких предузећа је потребно укључити у рад ученичке задруге.

Ученици се дели на две групе (од 10–15 ученика). Свака група оснива и води сопствено предузеће – привредни субјекат, са реалним процесима, производима/услугама и остварује зараду. Ученичко предузеће, под менторством предметног наставника, пролази кроз све фазе развоја стварног привредног друштва (оснивање, развијање, затварање). Свако ученичко предузеће осмишљава свој производ или услугу, трудећи се да буду оригинални, иновативни и креативни. Са циљем постизања ових захтева, важно је да ученици прикупе информације о истим или сличним производима или услугама на тржишту и успоставе комуникацију са окружењем како би испитали могућност остваривања пословног успеха. У складу са производом/услугом, ученици бирају назив предузећа, израђују лого предузећа и праве план активности. Са циљем прикупљања новчаних средстава за почетак рада предузећа, ученици могу да организују културни или спортски догађај, продајну изложбу, аукцију, сајам. Како би обезбедили успешно пословање, ученици се уз помоћ наставника упознају са правилима пословне комуникације, основним етичким принципима у пословању и рационалном управљању расположивим ресурсима (знања и вештине, време, новац, технологије). Ученицима указати на важност поштовања кодекса пословног понашања, од начина опхођења до кодекса облачења. Неопходно је да ученици уоче разлику између свакодневне и пословне комуникације (вербалне и невербалне). Инсистирати на поштовању основних етичких начела, као што је професионално обављање пословне делатности, савесно извршавање обавеза и преузимање одговорности, поштовање преузетих обавеза, коришћење допуштених средстава за постицање пословних циљева.

Ученици израчунају све трошкове које су имали током реализације своје идеје. У те трошкове спадају трошкови материјала, трошкови изrade и други трошкови. На основу прикупљених података, формирају продајну цену и усклађују је са ценама сличних производа на тржишту.

Уз помоћ наставника, осмишљавају различите облике промовисања и продаје свог производа и остварују интеракцију са пословним сектором и потенцијалним купцима. Промовисање се може остварити и коришћењем ИКТ алата. Продајне активности могу бити реализоване на продајним изложбама, сајмовима и базарима.

Након реализоване теме, неопходно је да сваки тим изврши евалуацију спроведених активности и изради презентацију о раду свог предузећа. Чланови тима доносе заједничку одлуку у које сврхе ће бити искоришћена новчана средства зарађена током пословања ученичког предузећа.

Уз помоћ наставника, осмишљавају различите облике промовисања и продаје свог производа и остварују интеракцију са пословним сектором и потенцијалним купцима. Промовисање се може остварити и коришћењем ИКТ алата. Продајне активности могу бити реализоване на продајним изложбама, сајмовима и базарима.

Након реализације теме, неопходно је да сваки тим изврши евалуацију спроведених активности и изради презентацију о раду свог предузета. Чланови тима доносе заједничку одлуку у које сврхе ће бити искоришћена новчана средства зарађена током пословања ученичког предузета.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Имајући у виду концепт програма, исходе и компетенције које треба развити, процес праћења и вредновања ученичких постигнућа не може се засинавати на класичним индивидуалним усменим и писаним проверама. Уместо тога, наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици учествују у активностима, како комуницирају и сарађују, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, дају креативна решења, како представљају резултате свога рада итд.

Посебно поузданни показатељи су квалитет постављених питања, способност да се промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретација, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, колико су креативни, како решавају задатке који садрже неке аспекте истраживачког рада, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам.

Вредновање ученичких постигнућа врши се у складу са *Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању*. Ученици свакако треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење.

Милића Ралевић, директор